

JAARVERSLAG 2025

STICHTING NVBS-RAILVERZAMELINGEN

Amersfoort, februari

Definitief 1.0 d.d. 2026-02-24

Doel van de SNR

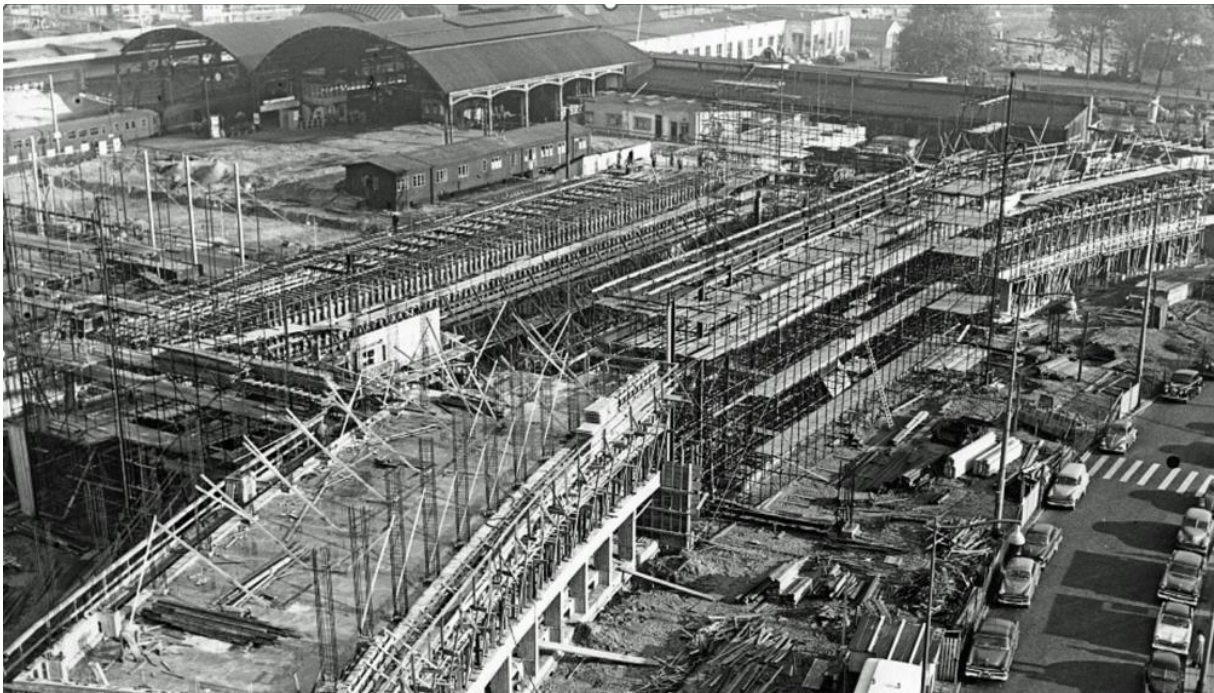
De Stichting NVBS-Railverzamelingen is een stichting die zich bezighoudt met het verzamelen en beheren van documenten en archivalia die betrekking hebben op trein en tram. De collectie richt zich in principe op het Koninkrijk der Nederlanden en zijn voormalige gebiedsdelen*1) en is ondergebracht in de verenigingsruimte van de NVBS in het stationsgebouw van Amersfoort.

De collectie van de stichting omvat onder andere tekeningen, voorschriften, dienstregelingen, albums, notities, (negatieven, dia's en afdrukken van) van fotografische opnamen en films, prentbriefkaarten alsmede op digitale gegevensdragers vastgelegde documentatie. Een groot deel van de afbeeldingen is terug te vinden op de beeldbank van de NVBS. Link. Deze beeldbank is door eenieder te raadplegen. Waarbij moet worden opgemerkt dat de afbeeldingen zichtbaar zijn met een lage resolutie. Leden van de NVBS hebben de mogelijkheid om de afbeeldingen te zien met een hogere resolutie. De SNR levert afbeeldingen en informatie voor (historisch) onderzoek, bevriende organisaties, particulieren en al dan niet commerciële publicaties.

De reden van oprichting van de stichting is het beschermen en bijhouden van de collectie in het geval de NVBS als vereniging in financiële of andere problemen mocht komen en er ongewenste besluiten worden genomen. Verder heeft de stichting de status van culturele ANBI.

De Stichting NVBS Railverzamelingen is een vrijwilligersorganisatie. De bestuursleden, de conservator en alle medewerkers voeren onbezoldigd hun werkzaamheden uit.

*1) Het verzamelgebied omvat momenteel ook de ons omringende landen binnen Europa, plus Zwitserland, met de beperking dat hier alleen beeld- en film materiaal is opgenomen in de collectie. Dit omdat er veel vraag en aanbod is van beeldmateriaal uit deze landen.

Het in aanbouw zijnde station Rotterdam CS met op de achtergrond de restanten van het tijdens de oorlog zwaar beschadigde en inmiddels gedeeltelijk afgebroken station Rotterdam DP, gezien vanaf het dak van het Groothandelsgebouw. Fotograaf D.C. Gerdessen datum 11-07-1955 collectie Stichting NVBS Railverzamelingen

Algemeen

2025 is wederom een jaar geweest met veel activiteit en aandacht voor de collectie. Ook dit jaar hebben wij meerdere schenkingen en nalatenschappen mogen ontvangen. Deze aanwinsten zijn door de vrijwilligers van de SNR bekeken, geselecteerd en opgenomen in onze collectie.

Naast het digitaliseren van beeldmateriaal heeft in 2025 ook het digitaliseren van tekeningen, kaarten en documentatie een duidelijke plaats gekregen. De scanners die zijn aangeschaft, na de verkregen subsidie van het Cultuurfonds, hebben dit mede mogelijk gemaakt. Het bewerken van de beelden (het z.g. fotoshopen) blijft een punt van (capaciteits)zorg. Hierdoor is de output afgenomen. Dat heeft zijn weerslag op de hoeveelheid nieuwe afbeeldingen in de beeldbank.

In navolging van de het vernieuwen van het logo van de NVBS, is ook het logo van de SNR op overeenkomstige wijze aangepast.

De NVBS-folder schenken en nalatenschappen die in december 2023 via "Op de Rails" werd verspreid, leidde er ook in 2025 toe dat meerdere NVBS-leden contact hebben opgenomen met de SNR om afspraken te maken over hun nalatenschap.

Aan de kostenkant werd het zuinige beleid verder voortgezet. De vorming van een continuïteitsreserve heeft een vaste vorm gekregen. De oprichting van het Genootschap de Wisselwachter draagt daar ook toe bij.

In het voorjaar van 2025 is het SNR-beleidsplan 2025-2028 vastgesteld en gepubliceerd.

Een PCC motorrijtuig uit de serie HTM 1201-1240 van lijn 6 in de boog van de Herman Costerstraat naar de Delftselaan in Den Haag. Het spoor wordt omgelegd.

Fotograaf: H.P. Kaper datum 26-05-1976 Collectie: Stichting NVBS-Railverzamelingen.

Raadpleging van het archief

De collectie van de SNR staat de leden van de NVBS en derden ter beschikking, die daar wegens eigen belangstelling en/of onderzoek gebruik van maken. Enkele leden kwamen op afspraak gedetailleerd onderzoek doen in de documentatiecollecties.

Bijzondere voorbeelden van de in 2025 door de SNR verstrekte informatie zijn:

- Reconstructie van treinreizen 1937-1939, gemaakt door een spion;
- Seinwachterswoning nabij Fromberg (een dankjewel voor het uitzoeken kon er van de vragensteller niet af);
- Wervelsein van de HSM;
- Dienstregelingsgegevens voor het Huygens-instituut ten behoeve van het maken van een historische reisplanner;
- Antwoorden op vele vragen van het NIOD ten behoeve van een onderzoek naar de rol van NS in de 2^e Wereldoorlog;
- Voor een nog uit te zenden tv-programma "met de trein door Europa" leverden we historisch materiaal aan zoals kaarten en dienstregelingsgegevens;
- Beeldmateriaal voor een voordracht over koloniale spoorwegen in Suriname bij de Arbeitskreis Lokomotiv-Geschichte in Nürnberg;
- Voor een bezoek van de PTKAI (Indonesische Spoorwegen) aan Nederland verzamelden we historisch materiaal dat echter niet persoonlijk kon worden overhandigd omdat de reis werd afgeblazen;
- Historische bijzonderheden over de exploitatie van de lijn Hasselt-Maastricht, e.e.a. naar aanleiding van de voorgenomen sloop van de spoorwegbrug over de Maas in Maastricht;
- Het verstrekken van geselecteerde nummers van Op de Rails voor de leestafel van het ROC Twente (o.a. opleiding tot machinist);
- Tekeningen en technische documentatie van de TEE-treinstellen van NS;
- Tegeltafels met spoorwegmotieven.

De SNR (en Stichting NVBS Excursies) mochten een bijdrage aan het 10-jarig bestaan van Topo-tijdreis leveren. Beide organisatie zijn intensieve gebruikers van Topo-tijdreis en konden in een jubileumuitgave van het zakelijke blad van het Kadaster uiteenzetten hoe zij Topo-tijdreis gebruiken.

Naast informatie leverde het Fotobureau van de SNR aan ongeveer 50 personen of instanties beeldmateriaal.

Organisatie

Statutair is bepaald dat bestuursleden maximaal twee termijnen van vier jaar zitting kunnen hebben. Er is zorg over de (tijdige) beschikbaarheid van nieuwe bestuursleden. De functie van voorzitter van het beheerdersoverleg is vacant nadat Karel van Hilten na bijna 10 jaar deze heeft neergelegd. Ondanks een ruime voorbereidingstijd werd geen opvolger bereid gevonden.

Terzijde wordt opgemerkt dat twee SNR-bestuursleden voor de NVBS het e-mailadres "info@nvbs.com" "bemensen". In het NVBS-verslag hierover de details.

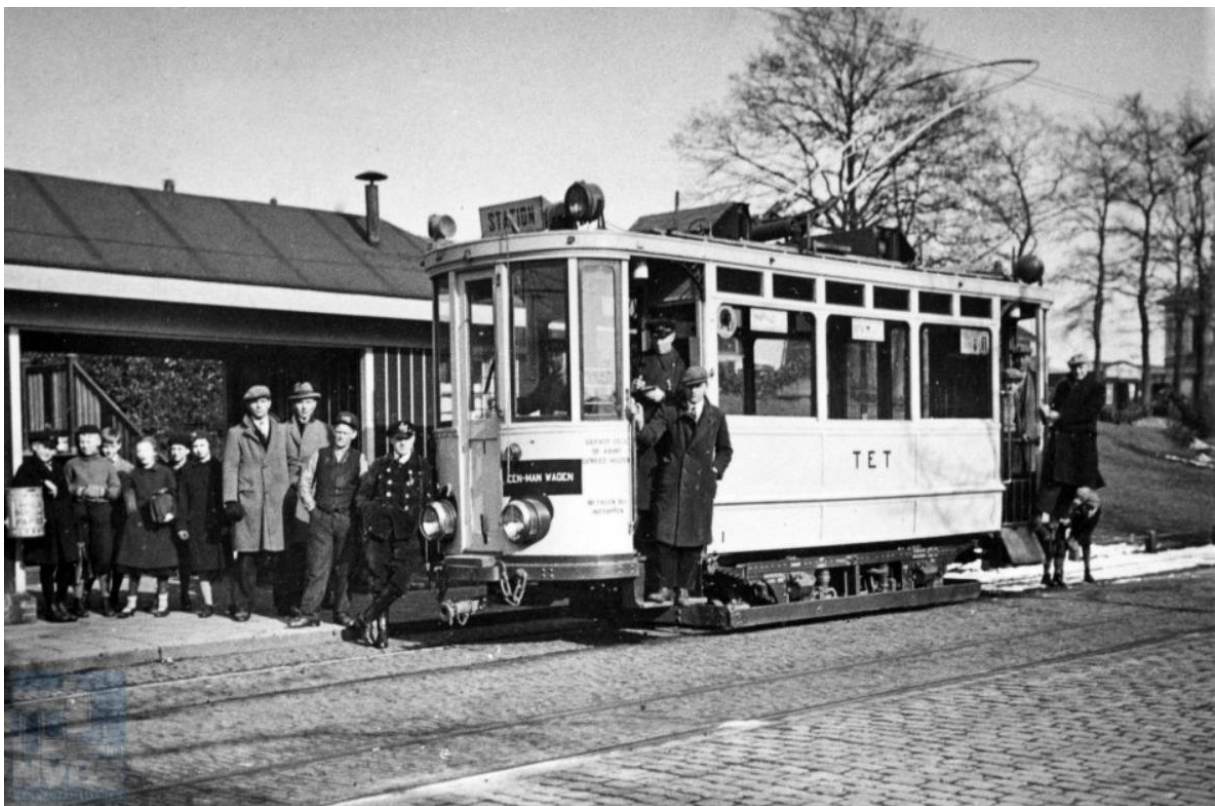
Samenwerking met de Stichting Spoor- en Tramwegverzamelingen

De innige relatie tussen de SSTV ("Stichting Spoor- en Tramwegverzamelingen" "Stichting-De Pater") en de SNR/NVBS kreeg dit jaar zijn beslag door een bijna volledige personele unie tussen de besturen van beide stichtingen. Alle bestuursleden van de SSTV zijn ook bestuursleden bij de SNR.

Een fusie van beide organisaties was juridisch al eerder niet mogelijk gebleken.

Samenwerking NVBS, SNR en 24trains.TV

In 2024 is een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen de NVBS, SNR en 24trains.TV voor de digitalisering van films en de vertoning hiervan. Deze samenwerking leidde in 2025 tot het digitaliseren van een groot aantal films uit de collectie van de heer Rezvani. Deze films zijn voor NVBS-leden te zien op de NVBS-website achter de leden log-in.

Motorrijtuig TET 1 met trampersoneel en -passagiers op de Parkweg in Enschede, bij de halte Station.

Fotograaf: onbekend Vroegste datum: 01-02-1933 Laatste datum: 28-02-1933

Collectie: Stichting NVBS-Railverzamelingen.

Bestuur

Het bestuur bestond op 1 januari 2025 uit

Sjef Janssen	(voorzitter)
Klaas Rixten	(secretaris)
Frank Vollmuller	(penningmeester)
Maikel Rörík	(digitale zaken a.i.)
Pieter Eveleens Maarse	(conservator)

(benoemd vanuit het Hoofdbestuur van de NVBS) tot 1 september Kees Wielemaker, na deze datum Bas Schenk naar aanleiding van een bestuurswisseling in het Hoofdbestuur.

Het bestuur vergaderde acht keer in 2025.

Bijzonderheden collectie

Ook in 2025 werd de collectie uitgebreid door schenkingen en nalatenschappen. Na selectie en opschoning konden nieuwe documenten aan de collectie worden toegevoegd.

Verder hebben beheerders de (deel)collecties ontdaan van materiaal wat niet tot de kerncollectie behoort en ook van dubbel en ontdaan. Voor dit materiaal is een andere bestemming gezocht en gevonden: zusterorganisaties, via veilingen, de NVBS-winkel en de verkoopdag in december 2025.

Mutaties Beheerders

Dit jaar zijn enkele vrijwilligers uitgevallen door langdurige ziektes of door ziektes van hun huisgenoten/partners.

Raildag(en) op 20 september 2025

Aan de Raildagen 2025 die dit jaar op één dag werd gehouden, nam NVBS-centraal (en daarmee ook de SNR) niet deel gezien de magere bezoekersaantallen in de voorgaande jaren. Wel was de NVBS aanwezig op andere plekken in het land.

Beeldbank

Dit jaar zijn er ongeveer 5000 afbeeldingen toegevoegd aan de beeldbank; deze bevat inmiddels meer dan 156.000 zichtbare afbeeldingen.

In november 2025 werd de aangepaste en verbeterde website van de NVBS in gebruik genomen. De toegankelijkheid van de beeldbank is hierdoor sterk verbeterd. Vooral het bladeren door een selectie van de afbeeldingen verloopt soepeler.

Beheerders en bestuur blijven vaststellen dat het oneigenlijk gebruik van onze foto's toeneemt. De SNR besloot daarom een aantal technische maatregelen nemen om dit (zoveel mogelijk) tegen te gaan. Een van de maatregelen is het plaatsen van een duidelijker zichtbaar beeldmerk, waarvoor het nieuwe logo wordt gebruikt. Er wordt doorgegaan met het aansprakelijk stellen van grove overtreders.

Schenken en aanwinsten

In 2025 wisten ook weer veel mensen de SNR te vinden voor schenkingen in geld en natura voor het in stand houden van de collectie. Dat veel vrijwilligers hun reiskosten schenken aan de SNR verdient ook vermelding. Door de schenkingen in geld zijn we in staat "weerstandsvermogen" verder op te bouwen.

Onderstaand een globaal overzicht van schenkingen; bijzonderheden worden bij de betreffende deelverzamelingen gemeld:

- De heer Bult heeft zijn fotoalbums geschonken van de bouw van de bruggen van Nijmegen en Deventer;
- Mevrouw Vrouwdunt schonk een album van haar vader met als onderwerp de bouw van het -inmiddels alweer vervangen Station Rotterdam Centraal- in de jaren -50 van de vorige eeuw;
- De heer Verkooijen heeft zijn verzameling tramaftbeeldingen geschonken en ook een legaat van boeken, foto's en dia's;
- De erven van de heer Mijsbergh hebben de verzameling foto's, dia's en boeken van hun vader geschonken;
- De heer Van 't Hoogerhuis heeft zijn afbeeldingen van trams en (een enkele) trein en ook documentatie nagelaten;
- De heer Wellink heeft fabrieksfoto's van Talbot en Werkspoor geschonken;
- De heer De Graaf heeft beeldmateriaal van de heer van der Gragt van tram- en spoorbedrijven in het verre buitenland overgedragen;
- De heer Blok heeft een schenking gedaan van documentatie van de Betuweroute en Hanzelijn;
- De heer Heijne heeft zijn verzameling beeldmateriaal geschonken;
- De heer Wedzinga heeft wederom een deel van zijn verzameling infrastructuur overgedragen;
- De heer Veerman heeft documentatie en een collectie treinverzamelingen geschonken;
- Ter gelegenheid van de verjaardag van de heer Van Omme heeft de SNR een aantal geldelijke bijdragen mogen ontvangen;
- De heer Van Herpen heeft een groot aantal prentbriefkaarten geschonken;
- De heer Drab heeft een aantal tramfoto's geschonken;
- De heer Van de Meene heeft zijn dia collectie geschonken.

Niet met name genoemd zijn de zaterdagse bezoekers van NVBS Centraal die diverse spoor en tram gerelateerde artikelen hebben gebracht.

Daarnaast diverse schenkingen van financiële aard, waaronder diverse van vrijwilligers bij de SNR (waarvoor dank!).

Ook de oprichting van het genootschap "De Wisselwachters" heeft tot bijdragen geleid.

Station Enschede. Toen en nu

Trein vanuit Amsterdam aangekomen met NS serie 1100, de twee koerswagen richting Münster worden door de DB locomotief 38-1761 meegenomen richting Gronau met als eindbestemming Münster.
Fotograaf: M.R. Heyne Vroegste datum: 01-05-1963 en laatste datum: 01-11-1963.
Collectie: Stichting NVBS-Railverzamelingen.

Enschede nu met treinstellen 643 368 en 643 573 trein 20207 voor vertrek richting Münster
Fotograaf: E.J.A Heusinkveld. datum: 14-03-2024. Collectie E.J.A Heusinkveld.

Project Wisselwachters

Eén van de speerpunten om de SNR beter toe te rusten voor de toekomst betreft het oprichten van een Genootschap dat ten doel heeft om de financiële positie bestendiger te maken. Centraal staat het veiligstellen van het culturele erfgoed op het terrein van spoor- en tramwegen. We maken gebruik van de mogelijkheden van de ANBI-status van de SNR. Het Genootschap 'de Wisselwachters' heeft geen eigenstandige formeel-juridische status maar bevindt zich onder het NVBS-dak.

Als eerste bestemming van de extra middelen is de aanschaf van apparatuur om beeldmateriaal versneld te kunnen scannen en de mogelijkheid hiervoor eventueel menskracht in te huren.

Een beeld van een wisselwachter: Foto collectie Klaas Rixten

Locatie: Prorail, voor simulatiecentrum (Soesterkwartier)

De kunstenaar heeft zich voor dit beeld laten inspireren door het gegeven dat treinwissels vroeger handmatig werden verzet. Vaak werd dat gedaan door vrouwen die tussen het huishouden door de wissels bedienden. Zij woonden in de kleine huisjes die je nu ook nog wel vlak langs het spoor ziet staan. De hondenkop van het beeld ontstond tijdens het beeldhouwen. De kunstenaar besloot het zo te laten, als verwijzing naar de vroegere 'hondenkoptreinen'.

Verslagen van de beheerders van de deelcollecties

Collecties algemeen (Conservator Pieter Eveleens Maarse)

De collecties zijn in 2025 uitgebreid met de schenkingen zoals hiervoor beschreven. Door het indikken/ontdubbelen van de collectie is de omvang slechts licht toegenomen.

Inmiddels is ook begonnen met het digitaliseren van andere delen van het archief. De uitbreiding van de apparatuur door de subsidie van het Cultuurfonds heeft duidelijk bijgedragen aan mogelijkheden van digitaliseren.

Archief "Film en geluid" (Beheerder/aanspreekpunt Nico Spilt)

In 2025 is de collectie door enkele interessante schenkingen gegroeid. De SNR verwierf een grote collectie foto- en filmmateriaal uit de nalatenschap van de heer Rezvani. Hieronder bevindt zich veel filmmateriaal dat dankzij onze relatie met 24Trains.tv kon worden gedigitaliseerd.

Het streven is om zoveel mogelijk materiaal uit het filmarchief in digitale vorm om te zetten. Een toenemend deel van de gedigitaliseerde films kan worden bekeken via de "Blik in het filmarchief" op de website van de NVBS. Het overige deel is beschikbaar voor onderzoek.

Fotocollectie "Spoorwegen Buitenland" (Beheerder/aanspreekpunt Pieter Eveleens Maarse)

Afgelopen jaar is veel aandacht besteed aan de collecties Duitsland en Zwitserland. Deze beide forse collecties zijn nu behoorlijk op orde. Door het vele werk aan deze collecties is de verwerking van nieuw binnengekomen foto's achtergebleven. Er ligt een fors aantal nog te verwerken foto's. Voorts is er beperkt gewerkt aan andere collecties. Er is een beperkte index gemaakt van de inhoud van de Duitse collectie en er is een overeenkomstige index van de Zwitserse collectie in bewerking. Er zijn geen raadplegingen door derden geweest van de collectie Spoorwegen Buitenland.

Archief fotonegatieven (Beheerders/aanspreekpunt Gerard de Graaf en Robert Sirks)

Het verslagjaar was betrekkelijk rustig waar het ging om het verwerven van nieuwe collecties. De verworven negatieven van de heer Slager werden onder nummer 1621 ondergebracht. De negatieven van de heer Heijne onder serienummer 1622. De negatievenverzameling van de heer Van 't Hoogerhuijs onder (series 1104 en 1124).

Er werd gestaag doorgewerkt aan het completeren van de bij de negatieven behorende documentatie. Er is geconstateerd dat enkele negatieven aan het zogenaamde azijnzuursyndroom lijden en ongeschikt zijn voor gebruik en verdere archivering. Na consultatie van deskundigen bij het Nederlands Fotomuseum in Rotterdam zijn detectiestripjes aangeschaft en toegevoegd aan laden waarin voor dat syndroom kwetsbare negatieven zijn ondergebracht. Het toont eens te meer nut en noodzaak van het (versneld) scannen van negatieven aan.

Dia collectie (Beheerder/aanspreekpunt René Jongerius)

De in 2024 ontvangen grote dia collectie van ons overleden erelid de heer Ankersmit is ontraamd en opgeborgen. Deze dia's zijn uitstekend gedocumenteerd maar staan helaas niet op nummervolgorde in dozen, maar gesorteerd naar deels land/regio, deelonderwerp. Daardoor was het noodzakelijk om een vertaaltabel te maken aan de hand waarvan bij toekomstig gebruik bij ieder dia-nummer de plek in de dozen (en na ontramen) plek in de opbergmappen kan worden gevonden.

Ook is gestart met het saneren van de in de jaren voor 2010 aangelegde landenseries. De fotografische kwaliteit van dat materiaal is wisselend en ze zijn ook maar deels van gegevens voorzien. Alleen het goede materiaal wordt beschreven, ontraamd en opgeborgen. Hierdoor ontstaat de noodzakelijke ruimte om nieuwe instroom op te vangen.

In het verslagjaar ontvingen we de volgende dia collectie: Ca 2.000 dia's infrastructuur van ons lid de heer Wedzinga; deze goed genummerde en beschreven serie is onmiddellijk ontraamd en opgeborgen. Ongeveer 80 dozen met dia's grotendeels ver buitenland van ons in 2018 overleden erelid de heer Van der Gragt. Er moet voor deze collectie nog een besluit moeten worden genomen, op welke wijze deze collectie wordt verwerkt. Op de valreep van het jaar droeg ons erelid de heer Van de Meene zijn dia collectie over. Deze zijn ook door hem gescand en in een Access-bestand beschreven. Na het saneren van de hiervoor genoemde landenseries zullen we met de serie aan de slag gaan.

In algemene zin laat zich het volgende opmerken: Dia's in raampjes en dozen nemen relatief veel ruimte in. Het is nodig uit nieuwe schenkingen zo snel mogelijk een selectie te maken, indien nodig gegevens over te zetten van de diaraampjes naar lijsten en tot slot de dia's te ontramen en op te bergen in insteekmappen. Alleen al zonder selectie bespaart dat ongeveer een factor 10 in ruimte. Maar met de beperkte beschikbare mankracht blijven we de instroom niet voor.

Documentatie spoorwegen digitaal

Net als in voorgaande jaren zijn nieuwe uitgaven van de BVS'en van Prorail verzameld door René Jongerius en gedocumenteerd. Ook is een actuele set BBK-bladen (BasisbeheerKaarten) aan de collectie toegevoegd.

Diacollectie Rezvani

De in 2025 verworven collectie Rezvani omvat ca. 12.500 dia's. Deze zijn in het afgelopen jaar door Remmo Statius Muller uitgezocht en gesorteerd. Originelen en kopieën zijn gescheiden. Aangetroffen privé-opnames gaan terug naar de nabestaanden. Over de wijze van metadateren moeten nog nadere afspraken worden gemaakt.

*Spoorvernieuwing aan de oostzijde van Amersfoort Centraal met twee stopmachines van spoorwegaannemer BAM Infra Rail. Vooraan BAM Unimat (Universalstopfmaschine) 205.
Fotograaf: R.T. Jongerius, Datum:06-05-2021*

Digitale collectie (Beheerder/aanspreekpunt Vacature)

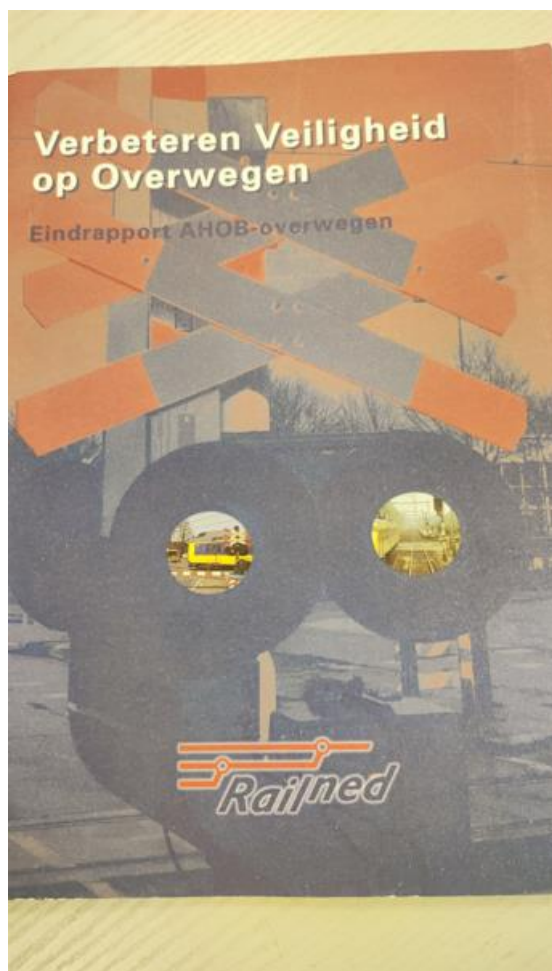
Hier valt dit jaar niets op te merken.

Documentatie "Spoorwegen NL en vm. Koloniën" (Beheerders /aanspreekpunt Evert Heusinkveld, Roelof Hamoen, Jacques Klok en Michiel van Dijk)

Het hele jaar 2025 werd besteed aan het verder ordenen, beschrijven en invoegen in de collectie van de ongekend grote hoeveelheid waardevolle documenten in 2024 geschonken door der heren Ankersmit en Van de Meene. Daarnaast ontvingen we ook kleinere schenkingen van andere NVBS-leden. Die werden op dezelfde manier verwerkt.

Enkele bezoekers raadpleegden de verzameling voor onder meer: stationeringen van stoomlocomotieven, postvervoer en nachttreinen.

Daarnaast werden schriftelijke en telefonische inlichtingen gegeven. Gezien de rijke inhoud van de verzameling is het vaak mogelijk gerichte informatie te geven.

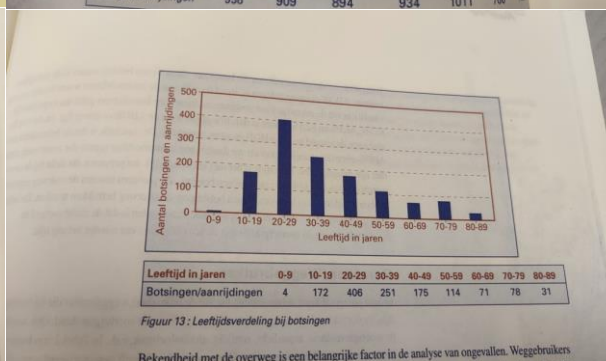
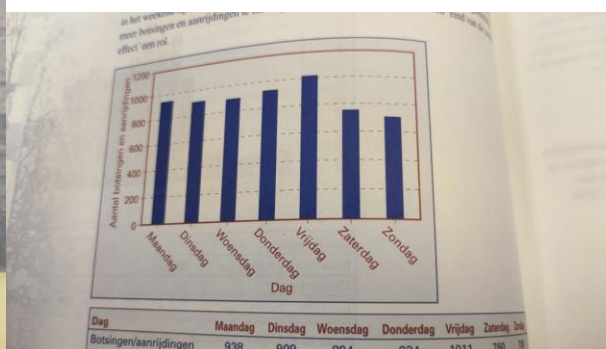
Figuur 12: Botsingen

Persoonskenmerken

In deze paragraaf gaan we in op persoonskenmerken van weggebruikers die betrokken zijn bij botsingen op overwegen. Gegevens over de weggebruiker bij aanrijdingen zijn doorgaans niet bekend en maken dus geen deel uit van de analyse. De volgende kenmerken komen achtereenvolgens aan de orde: sekse, leeftijd en bekendheid met de overweg.

Mannen hebben een veel groter aandeel bij botsingen dan vrouwen. In 87% van de incidenten betrof het een man tegenover 13% een vrouw. Een mogelijke verklaring zou kunnen zijn dat mannen geneigd zijn om meer risico te nemen; want zelfs als we het verschil in mobiliteit tussen vrouwen en mannen in ogenschouw nemen, blijft het verschil groot.

In Figuur 13 is de leeftijdsopbouw van weggebruikers gepresenteerd. Opvallend is dat bij min 30% van de botsingen de leeftijd van de weggebruikers tussen de 20 en 30 jaar is.

Figuur 13: Leeftijdsverdeling bij botsingen

Bekendheid met de overweg is een belangrijke factor in de analyse van ongevallen. Weggebruikers

Documentatie "Tramwegen NL en vm. Koloniën"

(Beheerder/Aanspreekpunt Dirk Eveleens Maarse, Ton Steens)

De collectie is dit jaar verder uitgebreid met enkele zeer interessante stukken. Er werd voortgang geboekt met het gedetailleerd beoordelen van de opgenomen documenten. Zo werden tekeningen van bouwkundige of topografische aard overgedragen aan de betreffende beheerder. De collectie bevat een groot aantal door (oud-) NVBS-leden zelf "in huisvlijt" opgestelde materieellijsten die qua inhoud vaak identiek zijn, maar ook van wisselende betrouwbaarheid, soms vele tientallen voor een bedrijf. Deze worden kritisch bezien en voor een groot deel opgeschoond.

Een samenwerking met de RTM-kenner de heer Van der Heiden leidde tot verrijking van de wederzijdse verzamelingen.

Diverse vragen konden worden beantwoord en enkele malen werden geïnteresseerden ontvangen in het archief voor het bestuderen van documenten.

Motorrijtuigen RTM MABD 1803 'Kluut' en 1602 'Reiger' (met de rijtuigen BD 1509 en AB 1507 en 1508) bij gelijktijdig vertrek uit Spijkenisse naar Hellevoetsluis resp. Oostvoorne. Fotograaf: J. Vogels, Jaar 1958. Collectie: Stichting NVBS-Railverzamelingen.

Foto's en prentbriefkaarten "Spoorwegen NL"

(Beheerders/aanspreekpunt Erikjan Sachse, Peter v.d. Vlist, Remmo Statius Muller en Ewolt Wolters)

In 2025 is aan de collectie gewerkt door het "Team Foto's Spoorwegen Nederland", bestaande uit Remmo Statius Müller (stoomlocs), Peter van der Vlist (treinstellen), Ewolt Wolters en Erikjan Sachse. De hoeveelheid naar rubriek ingevoegde en dus voor de leden raadpleegbare foto's en prentbriefkaarten groeit verder. We zijn druk bezig met het sorteren onder andere van de collectie van de heer Zilverentant. De in het vorige jaar opgelopen achterstanden zijn voor een deel ingelopen.

Het "Team Digitaal" heeft in het afgelopen jaar op zeer kleine schaal met name nieuw binnengekomen NS-foto's, persfoto's en prentbriefkaarten gescand. De grote collectie foto's van stoomlocomotieven, diesellocomotieven, elektrische locomotieven en dieseltreinstellen is zo goed als geordend en staat daarmee klaar om gescand te worden. Door de capaciteitsproblemen bij Team Digitaal wordt hier voorlopig geen begin mee gemaakt.

Locomotief EETC 1254 (ex NS 1214, ex ACTS) met NVBS-reclame in station Amersfoort.

Fotograaf: L.J.G. Zilverentant, Datum: 19-02-2011. Opmerkingen:

Op deze dag werd de loc tevens voorzien van een bord met de naam van ir. J. (John) Hoekwater, de grondlegger van ACTS. Collectie: Stichting NVBS-Railverzamelingen.

De groei van de fotoverzameling is in 2025 op kleine schaal doorgegaan. Nieuwe toegangen zijn geweest:

- foto's uit een schenking van de familie Ankersmit. Dit betreft ca. 5.000 foto's, waarvan de scans al op de Beeldbank te zien zijn;
- foto's en prentbriefkaarten uit schenkingen en nalatenschappen van enkele NVBS'ers (ca 200 stuks). Te noemen zijn als schenkers, de heer Sirks, de heer Den Breijen (geschonken door de heer Wielemaker), de heer Haar en de heer Janssens;
- enkele foto's uit het Werkspoor-Archief.

De aanvoer is hiermee in 2025 kleiner dan in voorgaande jaren.

Veel vragen konden per e-mail of via de Beeldbank worden beantwoord. Er zijn de nodige foto's digitaal aangeleverd t.b.v. artikelen in Op de Rails, voor de NVBS-Website en voor enkele projecten. In deze laatste categorie vallen de door derden uit te geven boeken en artikelen in andere tijdschriften.

Treinstel WFB ET 008 (= 427 116-9) en treinstel Syntus 3436 te Bad Bentheim. Vanwege het verschil tussen Nederlandse en Duitse perronhoogte zijn bij het Syntus-treinstel opstapplatformen geplaatst.
Fotograaf: R Ankersmit, Datum: 27-04-2012 Collectie: Stichting NVBS-Railverzamelingen.

**Foto's en prentbriefkaarten "Tramwegen NL en vm. Koloniën"
(Beheerders/aanspreekpunt René Platjouw, Frits Spee en Sjoerd Bekhof)**

Er is uit nalatenschappen weer veel fotomateriaal binnen gekomen. Dit materiaal is zo snel mogelijk gesorteerd, beoordeeld en waar nodig ingevoegd in de bestaande collectie. Het zal duidelijk zijn dat er veel dubbel materiaal bij zat, vaak ook was het van mindere kwaliteit. Maar toch kwamen er af en toe onbekende en goede foto's tevoorschijn. Dat is ook de reden dat alle binnengekomen foto's worden bekeken. Door ziekte van een beheerder is de voortgang op een laag pitje komen te staan. Ook de gezondheid van partners heeft zijn invloed gehad op het werk in Amersfoort.

Tram 6061 van de Sneltram Utrecht op lijn 61 richting Utrecht staat aan de tijdelijke halte Nieuwegein Stadscentrum. Bouwbedrijf BAM is begonnen met de bouw van de nieuwe centrumhalte. Die komt te liggen op het terrein rechtsachter op de foto. Fotograaf: G. van Buuren Datum:03-01-2022. Collectie: Stichting NVBS-Railverzamelingen.

Foto's en prentbriefkaarten "Tramwegen België, Luxemburg en Frankrijk" (Beheerder/aanspreekpunt Maurits van Witsen)

Net als in de vorige jaren is de tramfoto verzameling nog voorzichtig gegroeid met enkele foto's, vooral dankzij enkele actuele toevoegingen. Het aantal is dus bijna gelijk gebleven, afgerond België 15.000, Luxemburg 500 en Frankrijk 15.500.

Deze NVBS-verzamelingen blijven voorlopig nog geheel in Zeist ondergebracht. Het aantal bezoeken aan de verzameling is in 2025 beperkt gebleven Wel waren er diverse verzoeken om documentatie met foto's. Ook in 2026 is men, mits na telefonisch overleg, welkom bij de beheerder.

Motorrijtuig 15 van Tramways de la Ville de Luxembourg op lijn 4 te Luxembourg.
 Fotograaf: J.A. Bonthuis, Datum: 04-09-1950 Collectie: Stichting NVBS-Railverzamelingen

**Foto's en prentbriefkaarten "Tramwegen Overig Buitenland"
 (Beheerders/aanspreekpunt Karel van Hilten, Toon van Liempt,
 Gerrit -Jan van Tiel, Adriaen Louman en Michiel Lintermans).**

Ook dit jaar bleef deze beheerdersgroep kampen met een personele onderbezetting. Jammer, want er is weer veel materiaal binnen gekomen. Wat de prentbriefkaarten betreft, kregen we heel veel binnen. Een groot deel is al verwerkt, maar we moeten ontdekken dat er ook veel binnenkomt dat al in de collectie aanwezig is. Zoals altijd gaan de dubbelen naar de winkel voor verkoop.

Drie gekoppelde motorrijtuigen 546 + 545 + 218 (type 1N) van Miejskich Zakładów Komunikacyjnych op lijn 4 te Warszawa. Fotograaf: H.H. Luijendijk Datum: 02-09-1993 Collectie: Stichting NVBS-Railverzamelingen

De foto's kwamen ook weer met stapels binnen. Helaas zijn er veel niet voorzien van informatie over het afgebeelde, zoals datum, plaats en om welk (bijzonder?) voertuig het gaat. Dit jaar hebben we weinig kunnen doen aan het toevoegen aan de collectie. De tijd om te vergelijken met het al aanwezige ontbrak helaas. Komend jaar hopen we daar weer meer aandacht aan te kunnen geven. Onze fotovoorraad om te verwerken telt momenteel 7 ladebakken!

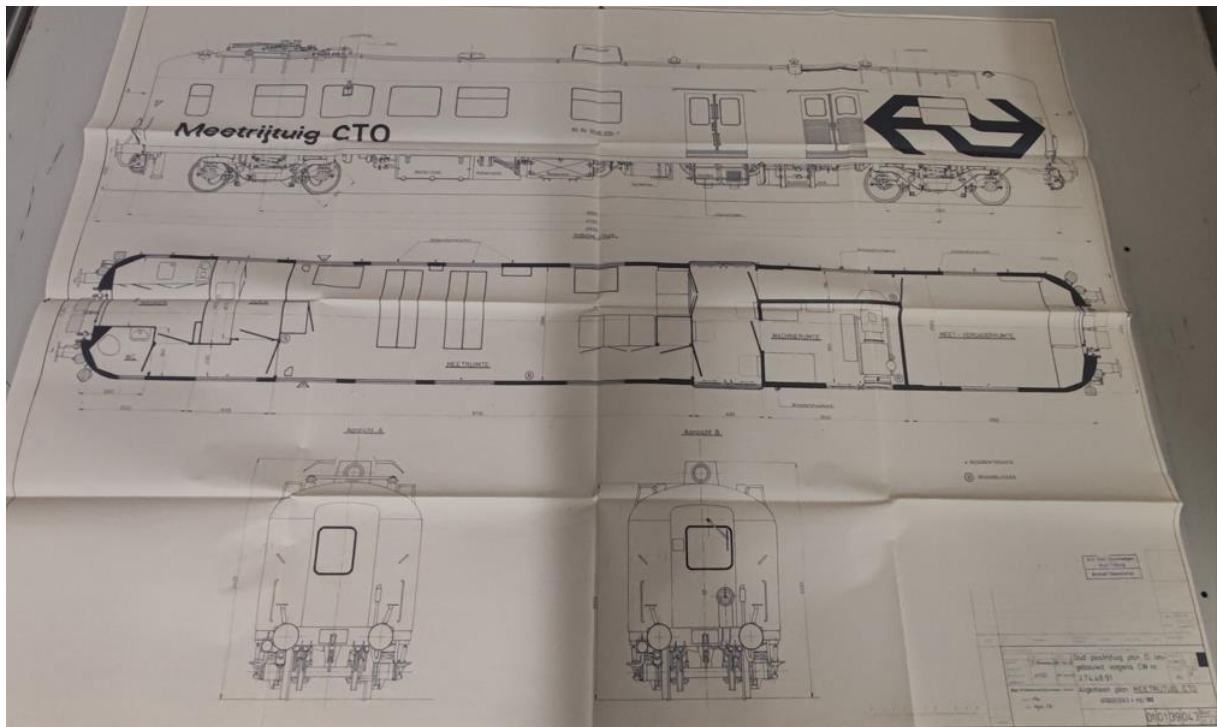
Vanwege de ruimte is het streven bij de fotocollectie nu om van elke serie trams maximaal 6 foto's te bewaren: 1 van de voorzijde, 1 van achterzijde, 1 van linkerzijde en 1 van rechterzijde en eventueel nog van opvallende uitmonsteringen of bij bijzondere gebeurtenissen.

Materieeltekeningen (Beheerders/aanspreekpunt Frits Spee en Dirk Eveleens Maarse)

In de loop van het jaar was er een begin gemaakt de gegevens van de tramweg-materieeltekeningen die afkomstig waren en het jaar ervoor waren toegevoegd uit de nalatenschap van de heer Dijkers op de website te plaatsen. Het voornemen was om dit op het eind van het jaar gereed te krijgen, maar door problemen met de gezondheid is dat niet gelukt. De planning is om het komende jaar hiermee verder te gaan. Ook is een begin gemaakt om de catalogus, die gedeeltelijk op de website staat, geheel te controleren op fouten/omissies.

Dit jaar kon verder worden gegaan met het registreren en bijvoegen van de Spoorwegtekeningen die waren geschonken door de Nederlandsche Vereniging van Modelbouwers. Er is nog veel te doen aan het herstel van de tekeningen op spoorweggebied, iets waarvoor tot op heden de tijd ontbreekt.

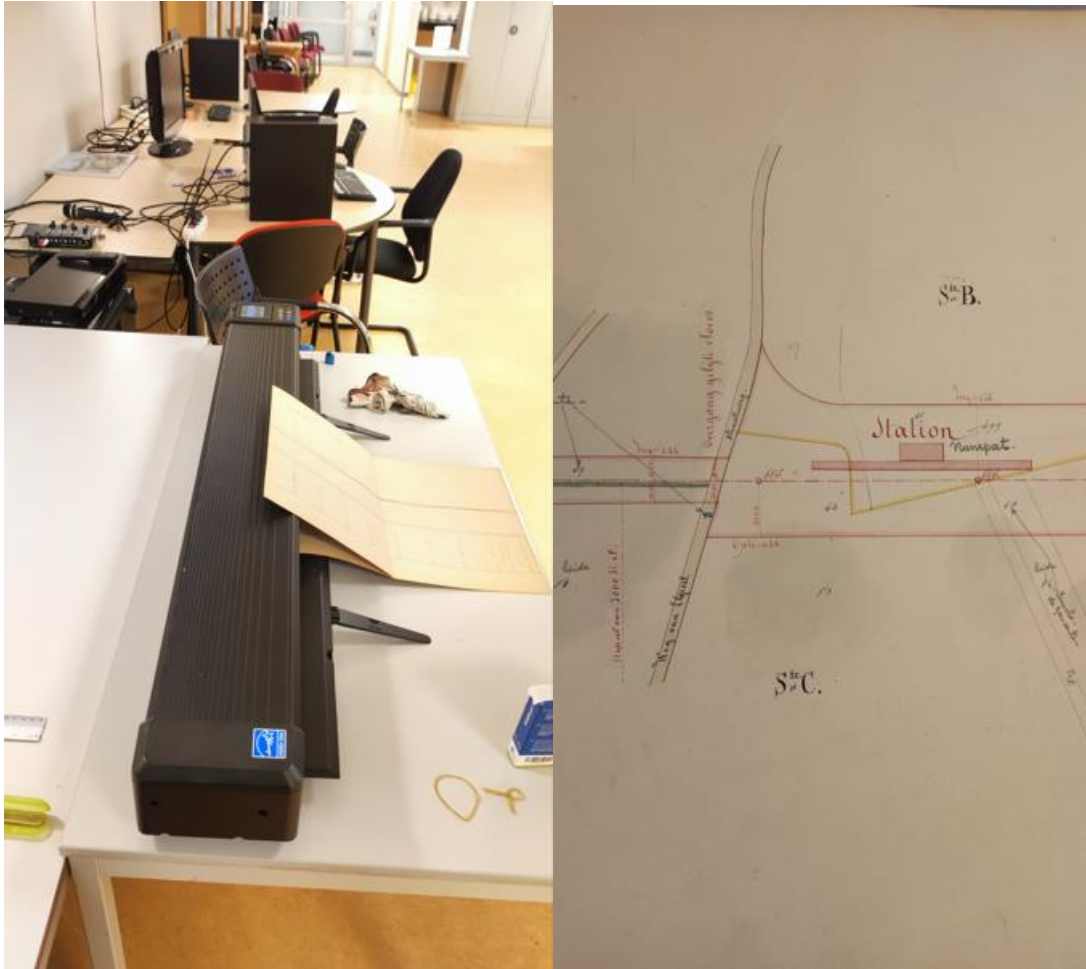
Weer werden enkele, vooral digitale kopietekeningen geleverd, vooral aan modelbouwers. Twee vragen om detailtekeningen konden we helaas niet beantwoorden.

***Kaartmateriaal en bouwtekeningen (Beheerders/aanspreekpunt
Kees Kooij, Ton Schuil)***

In het jaarverslag 2023 is vermeld dat de tekeningenverzameling van de heer Van de Meene waren gearriveerd en verwerkt. In 2024 is de verzameling aangevuld met ongeveer 150 kokers met tekeningen, voorzien van de bekende nummering van de Nederlandse spoorlijnen, zoals ook vermeld in het overzicht van de heer Sluiter.

Tot eind november zijn er ongeveer 400 tekeningen verwerkt. Ze worden beschreven in een spreadsheet, vervolgens gescand. Na het scannen worden de originelen bewaard in de ladekasten.

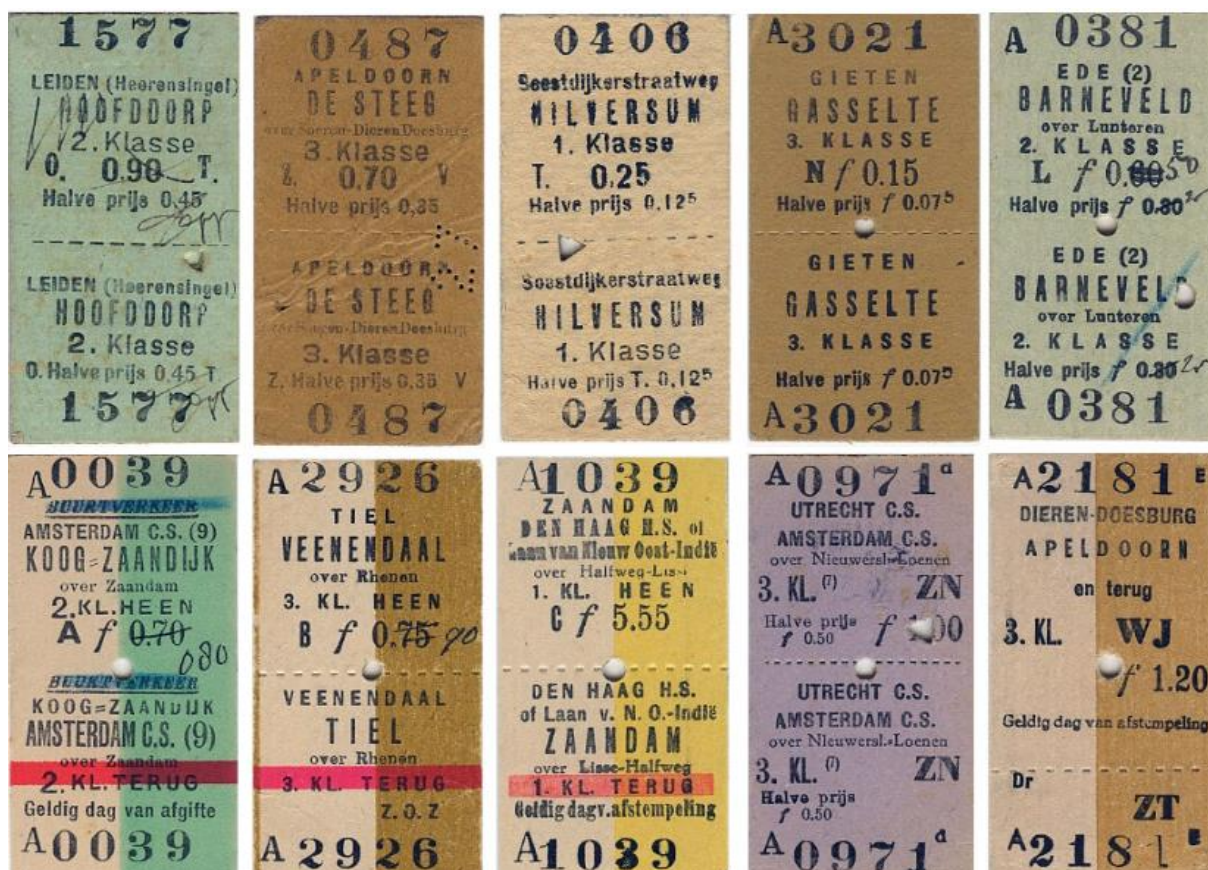

Vervoerbewijzen "Spoorwegen NL" (Beheerders/aanspreekpunt Nico Grootenboer en Roel den Haag)

Begin dit jaar is het beheer overgenomen van de ad-interim beheerders. De hoofdcollectie is op orde en daarom is er toegelegd op het wegwerken van de ontstane achterstanden uit eerder binnengekomen kaartjes. In de afgelopen periode zijn een paar omvangrijke collecties ontvangen.

Vervolgens zijn de kasten heringericht. Verder zijn er een paar vragen van geïnteresseerde leden beantwoord.

Op de jaarlijkse Ruil- en Verkoopdag van 29 december, zijn de beheerders aanwezig geweest met een grote selectie kaartjes uit de verkoopvoorraad. Dit leverde een mooi financieel resultaat op en ook zijn diverse contacten gelegd met verzamelaars van vervoerbewijzen en overige geïnteresseerden.

Vervoerbewijzen "Tramwegen NL en vm. Koloniën"

(Beheerders/aanspreekpunt Marco Moerland en Anne Lohman)

In de loop van het verslagjaar is de collectie met enkele hedendaagse plaatsbewijzen aangevuld. Door de komst van de OV-chipkaart, OV-pay en andere nieuwe betaalmethoden is de uitgifte van plaatsbewijzen door de huidige trambedrijven beperkt.

Door giften en nalatenschappen is de verzameling oude plaatsbewijzen uitgebreid. Deze aanwinsten zijn uitgezocht en in de collectie ingevoegd.

Op dagen dat er activiteiten in Amersfoort plaatsvonden, is de verzameling aan meerdere leden getoond. In de digitale nieuwsbrief "NVBS Actueel" zijn in 2025 diverse berichten over plaatsbewijzen gepubliceerd waarbij de verzameling onder de aandacht is gebracht.

De SNR-collectie geeft een goed en vrijwel volledig overzicht van tramkaartjes die bij de trambedrijven in Nederland en haar voormalige overzeese gebiedsdelen in gebruik zijn geweest. Van bijna alle bedrijven uit deze 160-jarige periode zijn tramkaartjes aanwezig.

Knipsels "Tramwegen NL en vm. Koloniën"

(Beheerders/aanspreekpunt Ronald Weber en René Janson)

Er is voortvarend gewerkt aan het ordenen en archiveren van de knipsels. De voorraad knipsels is hierdoor sterk verminderd. Onder ander zijn twee dozen knipsels uit de collectie van de heer Duparc verwerkt gedurende het afgelopen jaar.

Er zijn dit jaar enkele aanvullingen geschonken door leden en niet leden.

Aan deze collectie wordt gewerkt overeenkomstig het besluit van 2022:

- Knipsels na het jaar 2000 worden niet langer gearchiveerd omdat door het beschikbaar komen via Delpher de informatie aldaar aanwezig én doorzoekbaar is;
- Knipsels tot 1960 worden in principe bewaard;
- Knipsels tussen 1960 en 2000 worden (zeer) selectief bewaard.

Knipsels "Spoorwegen NL en vm. Koloniën" (Gesloten deelcollectie)

Aan deze deelcollectie wordt niet gewerkt. Curator is conservator Pieter Eveleens Maarse

Fotobureau (Beheerders/aanspreekpunt Robert Sirks en Adriaan Pothuizen)

Er zijn in 2025 door 48 personen (sommige meerdere keren), bestellingen gedaan van fotoafdrukken en scans uit de fotoarchieven van de SNR. Verreweg de meeste wensen hadden de Beeldbank als basis.

Het aantal bestellingen van afdrukken is gestegen naar 10 en ook het aantal geleverde afdrukken is gestegen van 108 naar 269.

De resterende 38 bestellers maakten gebruik van de tweede taak van het Fotobureau, de levering van digitale bestanden van scans. Een behoorlijk deel van de bestellers was geen lid van de NVBS, n.l. 32. Om een indruk te geven van hun achtergronden: uitgevers van tijdschriften en boeken, een regionale omroep, regionale historische kringen en musea, en een geocaching-groep.

Het aantal bestelde scans is gedaald van 358 naar 221.

We konden diverse railmusea helpen, en ook de Vrienden van het Spoorwegmuseum gebruikten onze foto's voor hun tijdschrift. Van de bestellingen in 2025 kwamen er zes van bestellers uit het buitenland: uit Tsjechië en Duitsland en van vier leden uit België bestellingen van afdrukken. Naast de bestellingen waren er enkele aanvragen die (nog) niet tot een bestelling leidden.

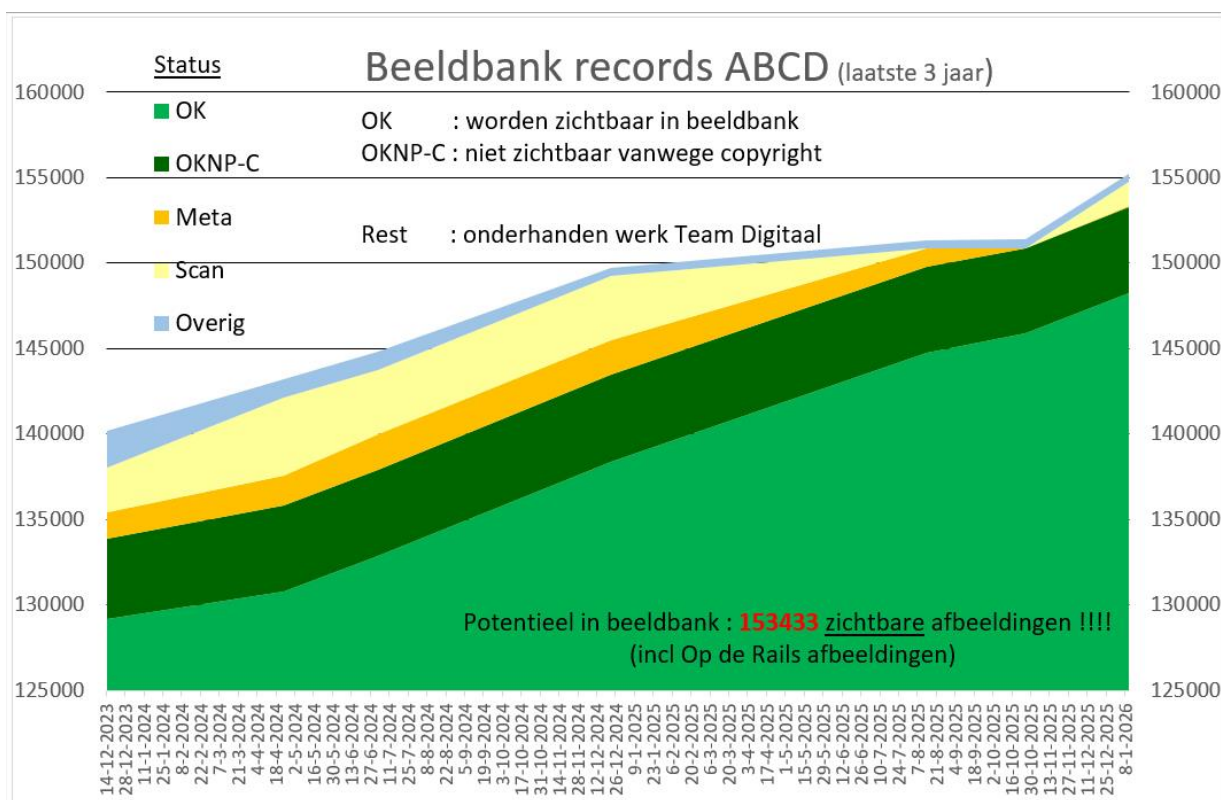
Het Fotobureau heeft het jaar kunnen afsluiten met een ruim positief financieel resultaat.

"Team Digitaal" (Beheerder/aanspreekpunt a.i. Maikel Rörik)

Helaas heeft het tekort aan capaciteit in Team Digitaal, m.n. in de photoshop-sectie, zich ook het afgelopen jaar voortgezet. Alhoewel het werken aan de beeldbank voor de website gestaag doorgaat, betekent dit natuurlijk wel, dat het aantal nieuwe afbeeldingen wat terugloopt. Momenteel zijn er 156.091 afbeeldingen te vinden in de beeldbank op de website. In de onderliggende database zijn het afgelopen jaar bijna 5000 afbeeldingen toegevoegd, waaraan gewerkt wordt om ze geschikt voor de beeldbank te krijgen. Die nieuwkomers bestaan voornamelijk uit de bijdrage van de fotografen M. Arnold (106), F.J. Hoevenagel (1377), D.H. ten Grotenhuis (629) en G.J. de Swart (585).

Daarnaast zijn de trambedrijven Stoomtram Maas en Waal (124) en Betuwsche Stoomtramweg-Maatschappij (128) toegevoegd. Van diverse fotografen zijn de dia collectie serie 018 (100) en serie F (480) en enkele spooralbums opgenomen (282). Van afbeeldingen die dubbel voorkwamen, is de beste opname bewaard en de andere verwijderd.

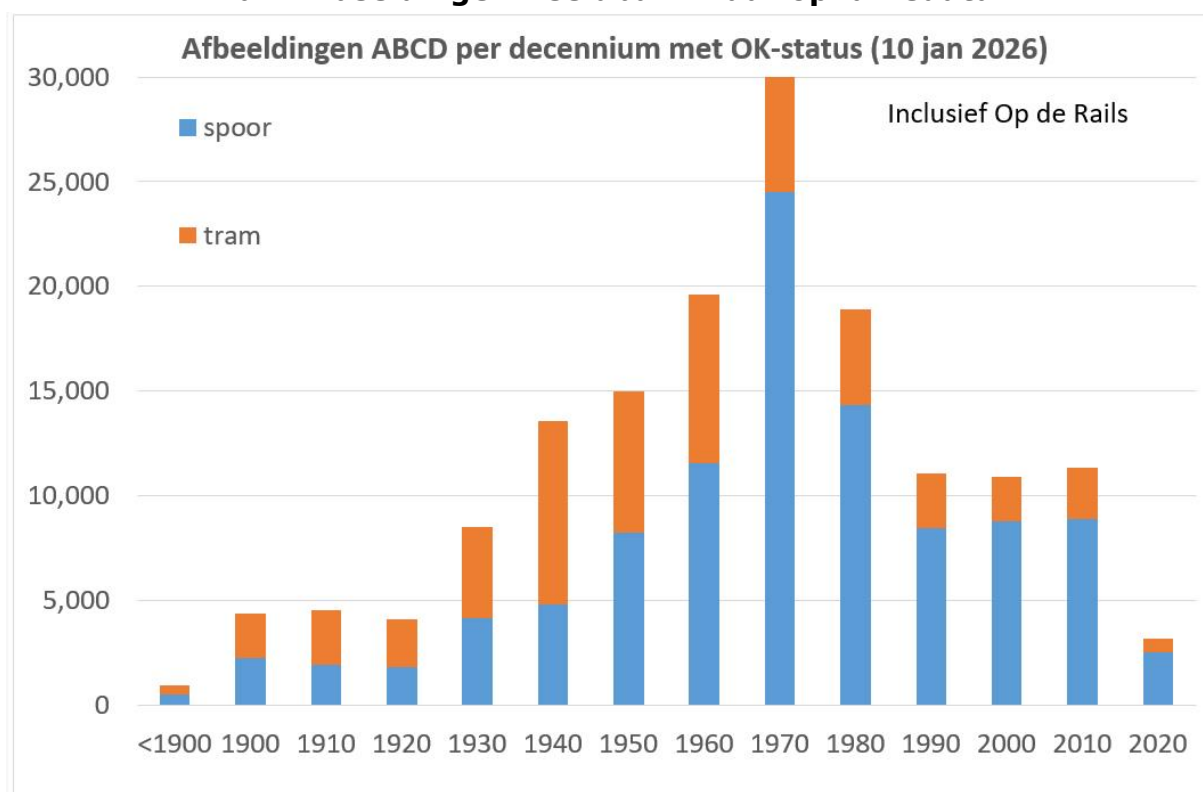
Afb. 1 Ontwikkeling omvang afbeeldingen in beeldbank 2025

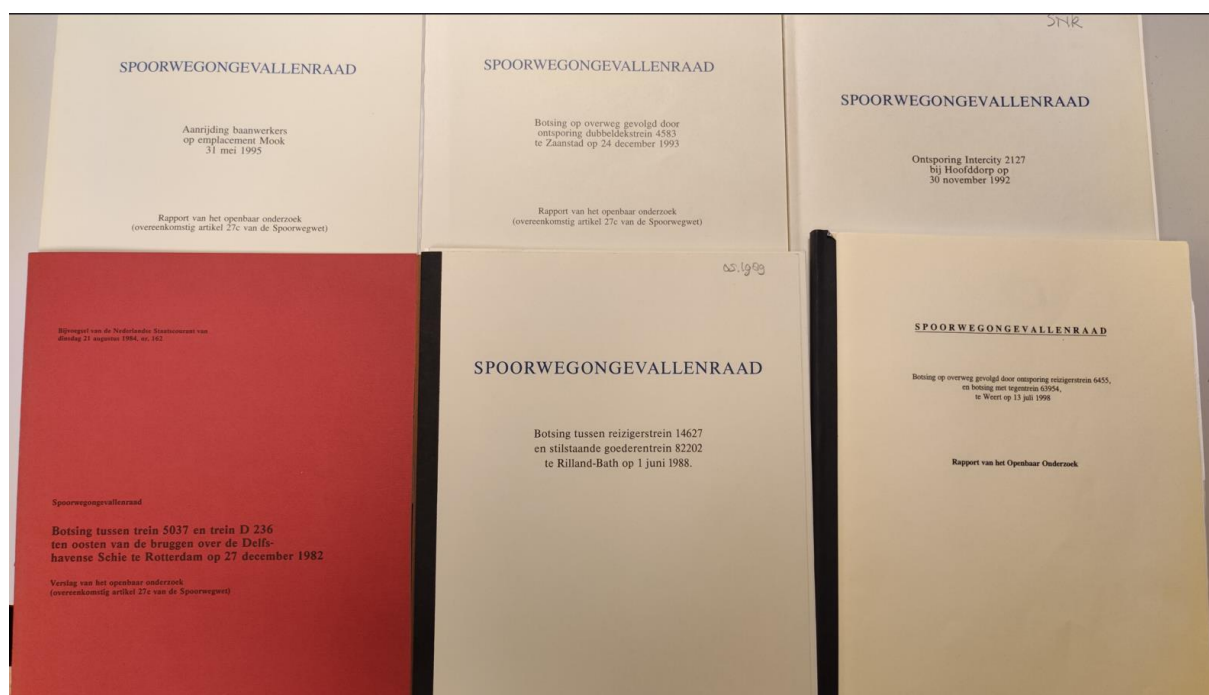
Samenstelling grafiek: H. Koopmans

De hoofdmoot wordt nog altijd gevormd door opnamen in de zeventiger jaren, maar er worden ook acties ondernomen om wat recenter materiaal te ontsluiten voor de beeldbank. Opvallend is de grote belangstelling voor de tram tijdens de oorlog (de voornaamste manier om te reizen). Behalve natuurlijk Nederland zijn de ons omringende landen en ook de vakantielanden Zwitserland en Oostenrijk nog altijd favoriet

Afb 2 Afbeeldingen Beeldbank naar opnamedatum

Samenstelling grafiek: H. Koopmans

Financiën 2025

SNR - Stichting NVBS Railverzamelingen					
RESULTATENREKENING					
	Raming	Begroting	Resultaten		
	2027	2026	2025	2024	
BATEN					
Legaten	5.000	5.000	10.422	5.629	
Subsidie Fonds				4.828	
Schenken / giften	10.000	10.000	18.205	21.021	
Bijdrage fotobureau	3.500	3.500	2.517	4.154	
Verkopen	500	500	615	1.196	
Tekeningen	300	300	11	242	
Rente	1.500	1.500	2.374	2.474	
Diverse	300	300			
	21.100	21.100	34.144	39.544	
LASTEN					
Reiskosten	7.000	7.000	7.587	7.450	
Beheerkosten	3.000	3.000	3.499	1.791	
Aanschaf apparatuur			460	4.725	
Bestuur, administratie	300	300	168	64	
Bankkosten	300	300	308	304	
Aankoopkosten collectie	1.000	1.000	1.200	679	
Kosten digitaliseren kwetsbare items	5.000	5.000			
Overige kosten			166	265	
	16.600	16.600	13.388	15.278	
Baten	21.100	21.100	34.144	39.544	
Lasten	16.600	16.600	13.388	15.278	
Resultaat	4.500	4.500	20.756	24.266	

Toelichting Resultatenrekening 2025

In het verslagjaar is een legaat ontvangen bestaande uit een geldbedrag en materiele zaken welke zijn verkocht.

Over een legaat is geen schenkingsrecht verschuldigd aangezien SNR een ANBI-status heeft.

De bijdrage van de NVBS is in het jaar 2023 gestopt als gevolg van noodzakelijke bezuinigingen.

De schenkingen/giften bestaan uit € 6.370 gedeclareerde kosten van SNR-medewerkers die niet zijn uitbetaald maar zijn geschonken.

De ontvangen schenkingen aan Genootschap De Wisselwachter bedragen €4.150.

Over de schenkingen is geen schenkingsrecht verschuldigd aangezien SNR een ANBI-status heeft.

De verkopen bestaan uit afgestoten stukken die zijn geveild, verkocht op de NVBS-verkoopdag en aan derden zijn aangeboden.

Balans per 31-12-2025

BALANS					
	31.12.27	31.12.26	31.12.25	31.12.24	
ACTIVA					
Liquide middelen	176.533	172.033	166.882	143.586	
Vorderingen			651	1.131	
	<u>176.533</u>	<u>172.033</u>	<u>167.533</u>	<u>144.717</u>	
PASSIVA					
Eigen vermogen	138.973	134.473	129.973	111.717	
Reservering collectievorming	3.000	3.000	3.000	3.000	
Reservering digitalisering	15.000	15.000	15.000	15.000	
Continuïteitsreserve	17.500	17.500	17.500	15.000	
Rekening-courant SSTV	2.060	2.060	2.060		
	<u>176.533</u>	<u>172.033</u>	<u>167.533</u>	<u>144.717</u>	
Vermogensvergelijking					
Eigen vermogen 1 januari	134.473	129.973	111.717	87.451	
Resultaat	4.500	4.500	20.756	24.266	
	<u>138.973</u>	<u>134.473</u>	<u>132.473</u>	<u>111.717</u>	
Af: dotatie continuïteitsresere			-2.500		
Eigen vermogen 31 december	<u>138.973</u>	<u>134.473</u>	<u>129.973</u>	<u>111.717</u>	

Toelichting Balans per 31-12-2025

De Liquide middelen bestaan uit een rekening courant en twee spaarrekeningen bij de ING Bank. Verder is er een tweede rekening-courant ten behoeve van de SSTV.

Er is geen kas.

De vorderingen bestaan uit te ontvangen rente van spaarrekeningen betrekking hebbend op het verslagjaar die ontvangen zijn in januari 2026

Reservering voor aanschaf van apparatuur, zowel vervanging als uitbreiding is noodzakelijk. De aanwezige apparatuur wordt nog gebruikt zolang het nog goed gaat. Om in toekomstige apparatuur en software te kunnen voorzien is overgegaan tot reservering.

Het resultaat van het verslagjaar is volledig aan het eigen vermogen toegevoegd.

Het eigen vermogen is in de afgelopen jaren behoorlijk toegenomen. Hierbij moet in ogenschouw worden genomen dat afhankelijk van de ontwikkeling van de NVBS zelf een verhuizing van het archief noodzakelijk kan zijn en dat we daar -juist ook financieel gezien- rekening mee moeten houden.

Een continuïteitsreseve is noodzakelijk om de continuïteit van de stichting te waarborgen.

Afrondend

Wederom spreekt het bestuur van de SNR ook dit jaar met groot genoeg woorden van dank uit aan de vele vrijwilligers die er voor zorg(d)en dat onze collectie groeit, wordt geordend en steeds toegankelijker wordt voor leden en niet-leden.

De [Stichting NVBS-Railverzamelingen](#) (SNR) wordt door de Belastingdienst aangemerkt als een culturele Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Dit betekent dat SNR geen schenk- en/of erfbelasting hoeft te betalen over de ontvangen schenkingen en erfenissen. Bovendien zijn giften aan de SNR aftrekbaar, binnen de daarvoor geldende regels.

De stichting NVBS-Railverzamelingen heeft tot doel: *het (via de NVBS of eigenstandig) verwerven en het beheren en toegankelijk maken van documenten en archivalia, daaronder begrepen boeken, tijdschriften, voorschriften, dienstregelingen, albums, notities, (negatieven en afdrukken van) fotografische opnamen en audiovisuele opnamen, alsmede op digitale gegevensdragers vastgelegde documentatie, archivalia en opnamen, een en ander in de ruimste zin van het woord, betrekking hebbend op het spoor- en tramwegwezen*

Hieronder de informatie over de ANBI status van de [Stichting NVBS-Railverzamelingen](#).
Kijk voor meer informatie op de site van de Belastingdienst: www.belastingdienst.nl/anbi.

Naam	Stichting NVBS-Railverzamelingen (SNR)
RSIN-nummer	8118.73.390
Bankrekeningnummer	NL27 INGB 0009 5987 51 ten name van Stichting NVBS-Railverzamelingen (SNR).
Contactgegevens	Secretariaat Stichting-NVBS Railverzamelingen Verheijdenstraat 4, 7415 BK Deventer
Bestuurssamenstelling per 31.12.2025	• Sjef Janssen voorzitter • Klaas Rixten secretaris • Frank Vollmuller penningmeester • Maikel Rörik bestuurslid en digitale zaken a.i. • Pieter Eveleens Maarse conservator • Bas Schenk benoemd vanuit het Hoofdbestuur NVBS
Beleidsplan	Het SNR-bestuur heeft in november 2024 het Beleidsplan 2025-2028 vastgesteld.
Beloningsbeleid	De Stichting is een vrijwilligersorganisatie. De bestuursleden, de conservator en alle medewerkers voeren onbezoldigd hun werkzaamheden uit.
Doelstelling	De doelstelling is opgenomen in de Statuten van de SNR (artikel 1.4 en 1.5), zoals goedgekeurd in de Algemene Ledenvergadering van de NVBS van 7 april 2018.
Verslag uitgeoefende activiteiten	Een verslag van de activiteiten is te vinden in het laatstverschenen SNR-jaarverslag en ook in het jaarverslag van de NVBS.
Financiële verantwoording	De jaarrekening is opgenomen in het laatstverschenen SNR-jaarverslag en eveneens opgenomen in het integrale NVBS-jaarverslag.